

หลักสูตรการทอผ้าไหมมัดหมี่
จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีณรงค์

ความเป็นมา

ผ้าทอเป็นสัญลักษณ์ของคนในแต่ละชุมชน แสดงถึงเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ และความแตกต่างทางวัฒนธรรม ผ้าทอยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่แรกจนถึงตาย และมีบทบาทสำคัญทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การทอผ้าเริ่มจากการสาน มนุษย์เริ่มสานต้นหล้าอ่อนเพื่อใช้ใส่วัสดุสิ่งของ และต่อมากลายเป็น เสื้อและตะกร้า และพัฒนามาเป็นวิธีการต่อต้านพิษเพื่อเป็นเส้นที่ยาวและทำให้เหนียว ขึ้น สามารถรับน้ำหนักได้มาก ขึ้น จนกระทั่งมีการคิดค้นวัสดุการทอจากพืชมาเป็นเส้นใย เช่น ไหม รู้จักวิธีการ ทออย่างง่าย มาผูกกับหินเป็นเส้นยืน และใช้เส้นพุ่งเข้าไปเวลาทอ ในอดีตเด็กผู้หญิงทุกคนจะถูก ฝึกหัดให้รู้จักการทอผ้าไหมมัดหมี่ และเย็บปักถักร้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่ จำเป็นในการดำรงชีวิต ในชุมชนภาคอีสาน ผ้าทอ ยังคงบทบาททางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากบทบาททางการค้า ยังมีการใช้ผ้าในประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ดังนั้นการสืบทอดความคิด ความเชื่อ แบบแผนทางสังคม จากคนรุ่นเก่า สู่คนรุ่นใหม่ และพัฒนาศักยภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเพื่อการดำรงอยู่ของ วัฒนธรรมควบคู่กับการพัฒนาเป็น อาชีพและรายได้ของคนชุมชน การทอผ้าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่สืบทอดกันมา นอกจากคุณค่าทางศิลปะแล้วยังเป็นการแสดงถึงแบบแผนความเป็นอยู่ใน

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไป กับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม จริยธรรม
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและ การศึกษาดูงาน
๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
๔. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ
- ๕ ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเล ที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมี

คุณธรรม จริยธรรม

๑. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๒. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียนที่ว่างงานหรือมีอาชีพอยู่แล้วและต้องการต่อยอดอาชีพ พัฒนาอาชีพ มีทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการทอผ้าไหมมัดหมี่ ที่ทำจากเส้นไหม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้ มี ๒ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๑ คน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๓๑ ชั่วโมง ประกอบด้วย

- ภาคทฤษฎี ๑๖ ชั่วโมง

- ภาคปฏิบัติ ๑๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่	๑.๑อธิบาย ความสำคัญ ในการประกอบ อาชีพ การทอผ้าไหม มัดหมี่ได้ ๑.๒ อธิบายความ เป็นไป ได้ในการ ประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ได้แก่ การวางแผนและการ บริหารจัดการ การ หา แหล่งเงินทุน ความ ต้องการของ ตลาด และ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ได้	๑.๑ ความสำคัญในการ ประกอบอาชีพการการทอ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ๑.๒ความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพการทอผ้า ไหมมัดหมี่ ๑.๒.๑ การวางแผนและ การบริหารจัดการ ๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและ การจัดหาเงินทุน ๑.๒.๓ ความต้องการ ของ ตลาด ๑.๒.๔ ช่องทางการจัด จำหน่าย ๑.๓ ศึกษาหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ และเครือข่าย ที่เกี่ยวข้อง	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อต่างๆ สถานประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญา ใน ชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ใน การประกอบอาชีพ ที่มี ความเป็นไปได้ใน ชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพ จาก ข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานใน สถาน ประกอบการ และแหล่ง เรียนรู้ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ ผู้เรียนตัดสินใจ		

		๑.๓ สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ สามารถตัดสินใจ เลือกอาชีพได้		เลือก อาชีพ		
๒.	ทักษะการ ประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่	๒.๑ อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ ๒.๒ สามารถเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ได้ ๒.๓ สามารถอธิบายการคัดเลือกสีย้อมจาก ธรรมชาติ การคัดเลือกสี การสีกัดสี และข้อควรระวัง ในการย้อมสีได้ ๒.๔ สามารถอธิบายและสาธิตการย้อมสีตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง ๒.๕ สามารถอธิบายเทคนิคการทำเส้นด้าย การทอ วัสดุ และอุปกรณ์ ในการทอ วิธีการทอ และข้อควรระวังในการทอได้ ๒.๖ สามารถอธิบายและสาธิตการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ ๒.๗ สามารถประยุกต์ รูปแบบการทอผ้าไหมมัดหมี่จาก	๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ๒.๒ การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ๒.๓ การคัดเลือกสีย้อมจากธรรมชาติ - ความรู้พื้นฐานการให้สีของต้นไม้ - การคัดเลือกสี - การสีกัดสี ๒.๔ ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการย้อม - ขั้นตอนการย้อมเย็น - ขั้นตอนการย้อมร้อน ๒.๕ ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการทำเส้นด้ายและทอ ๒.๖ ขั้นตอนในการทอและการฝึกปฏิบัติการทอ - ความรู้พื้นฐานและเทคนิคในการทอ - การเตรียมเครือด้าย - การเตรียมด้ายใส่เครือ - การเตรียมด้ายใส่กระสวย - การทอ ๒.๗ รูปแบบการขายเป็นผ้าแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	๒.๑ วิทยาการ/ภูมิปัญญาให้ ความรู้ภาคทฤษฎีและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ๒.๒ จัดบันทึกผลการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานและผลการ เรียนรู้ ๒.๓ วิทยาการ/ภูมิปัญญา ตรวจสอบผลงาน ผลการ เรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะ ๒.๔ สรุปองค์ความรู้ เพื่อ การพัฒนาต่อยอด		

		เส้นไหม แบบต่างๆ ที่สามารถนำ ไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม				
๓	การบริหาร จัดการใน การ ประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่	๓.๑ สามารถบริหาร จัดการอาชีพการทอ ผ้าสไบจากเส้นไหม ได้แก่ การ ควบคุม คุณภาพ และ การลด ต้นทุนการผลิตได้ ๓.๒ สามารถจัดการ การตลาด ได้แก่ การ จัดทำฐานข้อมูล ลูกค้า/ คู่แข่งทาง การตลาด การ ประชาสัมพันธ์ การ ส่งเสริมการขายและ การบริการ และการ ขอ มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ได้ ๓.๓ สามารถจัดการ ความ เสี่ยง ได้แก่ วิเคราะห์ ศักยภาพ ในการประกอบ อาชีพการทอผ้าสไบ จากเส้นไหม และการ แก้ปัญหา ความเสี่ยง ในการประกอบ อาชีพการทอผ้าไหม มัดหมี่ได้	๓.๑ การบริหารจัดการ อาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ๓.๑.๑ การดูแลรักษา คุณภาพ ของผ้าไหม ๓.๑.๒ การลดต้นทุนใน การ ผลิตของผ้าไหม ๓.๑.๓ การเพิ่มมูลค่า สินค้า เช่น การแปรรูป การ ออกแบบ การประยุกต์ใช้ ๓.๒ จัดการการตลาด ๓.๒.๑ ทำฐานข้อมูล ลูกค้าที่ใช้บริการ/คู่แข่งทาง การตลาด ๓.๒.๒ ประชาสัมพันธ์ ๓.๒.๓ ส่งเสริมการขาย และ การบริการ ๓.๒.๔ การขอมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ ๓.๓ จัดการความเสี่ยง ๓.๓.๑ วิเคราะห์ ศักยภาพใน การประกอบ อาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ๓.๓.๒ แก้ปัญหาความ เสี่ยง ในการประกอบอาชีพ การทอผ้าเส้นไหมมัดหมี่	๓.๑ วิทยากร/ภูมิ ปัญญาให้ ความรู้ เกี่ยวกับการบริหาร จัดการในการ ประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ๓.๑.๑ การเพิ่มมูลค่า สินค้า การทำ ฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้ บริการ/คู่แข่งทาง การตลาด การ ประชาสัมพันธ์ การ ส่งเสริมการขายและ การ บริการ การจด บันทึกต้นทุน กำไร และศึกษาสภาวะการ แข่งขันในตลาด ตลอดจน วิเคราะห์ ศักยภาพในการ ประกอบอาชีพ พร้อมทั้งหา แนวทาง แก้ปัญหาความเสี่ยง ในการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่		

				๓.๔ นำเสนอผลการฝึก ปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม ๓.๕ วิทยากร/ภูมิปัญญา ให้ คำแนะนำเสนอแนะ		
๔	โครงการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่	๔.๑ บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๔.๒ บอกประโยชน์ของ โครงการอาชีพได้ ๔.๓ บอกองค์ประกอบ ของโครงการอาชีพได้ ๔.๔ อธิบายความหมาย ขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๕ อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพที่ดีได้ ๔.๖ เขียนโครงการใน แต่ละองค์ประกอบได้เหมาะสมและถูกต้อง ๔.๗ ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้อง ของโครงการอาชีพได้	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการการทอผ้าไหมมัดหมี่ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษา เนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของโครงการ อาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบ ของโครงการอาชีพ แล้วจัด กิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระ ข้อมูลจากใบความรู้ เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการ อาชีพที่ดีเหมาะสมและ ถูกต้องจากนั้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการ อาชีพ ๔.๓ กำหนดให้ผู้เรียนฝึก ปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง ของ		

				โครงการอาชีพ พร้อม ทั้งปรับปรุงโครงการ อาชีพให้มีความ เหมาะสม และถูกต้อง ๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียน เขียน โครงการอาชีพ ของตนเอง เพื่อเสนอ ขอรับการสนับสนุน งบประมาณ ดำเนินงานอาชีพ และ ใช้ในการดำเนินการ ประกอบอาชีพต่อไป		
--	--	--	--	--	--	--

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้ , ใบความรู้ , สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องวัสดุในการทอผ้าไหมมัดหมี่
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านการทอผ้าไหมมัดหมี่
๓. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
๔. การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
๕. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ
๖. ฝึกปฏิบัติจริง

การวัดแลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
 ๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ ให้กับตนเอง
- ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสาวกฤษฎา สอนบุญทอง)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายอภิสิทธิ์ กาบภิรมย์)
กลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายระพีพันธ์ มหัทธนศักดิ์)
ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอศรีณรงค์